

ART des d'ara

II Biennial Vallès. Un bon reflex de la diversitat

per Montserrat Carné i Penalva

Presentació

S'enceta avui aquest espai que, no per casualitat, el qualifico "ART des d'ara". El perquè el podria trobar en el fi general que pretenc: intentar mostrar el que es fa actualment en relació amb les Arts Plàstiques, ja sigui a casa nostra com a fora d'aquí, però des d'un punt de vista de qui intenta esbrinar "què és l'art", des de dins i no de forma allunyada, mirant el passat però també el futur amb ulls d'aquest temps. De qui vol oblidar, també la divisió que ha existit sempre entre el comentarista-crític-espectador i l'artista.

Serà un espai obert a la participació d'altres opinions i criteris; ja que si no ens atrevim a discutir i, si cal, modificar les nostres idees, de què ens serveix, la cultura?

Diversitat i contrast serien, sens dubte, els qualificatius més idonis per a definir la II Biennial del Vallès que fins al 29 de gener ha estat exposada a la sala del Cercle Cultural de la Caixa de Pensions a Granollers. Cal dir que Sabadell s'hi ha fet present gràcies a diferents artistes. "Diversitat" en les propostes que s'han mostrat, i "contrast" per la poca homogeneïtat de les obres escollides. No és aquest un tret negatiu, ben al contrari: és un reflex fidel de la situació dels artistes més joves. Altra cosa seria discutir per què es produeix aquesta situació en l'Art del segle XX, però no és aquest el propòsit del present comentari.

La tria sobre els 97 participants ha estat feta per un jurat que mostra també les diferents opinions de la crítica del moment. Els noms de Glòria Bosch, Manel Clot, Carles H. Mor, Pilar Parcerisas i Rosa Queralt els veiem sovint a la premsa, tant pels seus escrits com per altres activitats, però això sí, relacionades amb les arts plàstiques més actuals. És per aquest motiu que el seu veredict -14 artistes seleccionats- el podríem considerar un mirall de COM s'està pensant i veient l'Art -el més nou- aquí a Catalunya i des d'un punt de vista jove, ja que la mitjana del jurat i dels mateixos artistes no sobrepassa la trentena d'anys.

Buscar el fil d'unió entre les diferents manifestacions que s'han vist a la Biennial és, potser, el primer dels meus propòsits. M'és difícil trobar-hi la solució, ja que cohesionar el disseny quasi perfecte de les joies de Susana Gomez amb les escultures, gravats, fotografies i pintura de la resta d'artistes, entra ja dins del "què" considerem que és l'Art. La reflexió començarà...

Josep Madaula

Mare. 1988

Es pot considerar Art una joia per si mateixa, pel fet que és única i perfecta? Què ens ha de manifestar una joia? O es confon Art amb l'objecte artístic? Crec que se l'ha portat aquí, a uns nivells d'objecte de "qualitat" per incloure-la a la vida quotidiana. Però, no és aquest un dels propòsits del disseny i no de l'Art?

El gravat ha estat molt ben representat per Antònia Vilà, que amb la seguretat que li dona la tècnica ens ha fet arribar uns espais de caire pictòric, on el misteri rau en la quotidianitat de les imatges, esborrades, abstractes, però properes.

Món real que també hem vist reflectit de forma imaginària i distorsionada en les mostres de fotografia, gràcies a una acurada manipulació dels mitjans tècnics propers a la plàstica pictòrica. Aquest és el cas dels treballs de Francesc Sanchez en els quals sobreposa diverses imatges verídiques (diapositives sobre paper) per a convertir-les en unes altres que poden existir en els

propis somnis. En un sentit diferent, però en el mateix camp artístic, Pep Busquet cerca, amb l'ajuda de la fotografia i la fotocòpia, l'encant poètic d'una forma volumètrica. Forma que repeteix incansablement amb lleugeres diferències: el tractament de la llum. Una representació, crec, de la pròpia visió ocular sempre en constant moviment.

Certament, aquesta mostra de la fotografia ens fa pensar que és Art tot allò que ens fa anar més enllà i possibilita veure més coses de les que han estat representades. Sí, d'això es tracta.

En l'escultura els exemples són emmarcables dins una fase monumental, objectual i de recerca d'espais, molt en voga actualment. El sabadellenc Antoni Marquès ens refà objectes impossibles de la consistència del metall i que queden closos en si mateixos de forma estàtica. Com espectadors anònims de la nostra societat industrial.

Molt diferent és la proposta de Joan R. Aromí que aconsegueix unes formes arqui-

Una conversa sobre ARCO 89

per Montse Carné i Miriam Otegui

tectòniques de façana on els materials s'uneixen relligats en un intent de monumentalització. Un desig de localitzar espais immensos totalment imaginaris. Com els efectes teatrals que ens prepara Valentí Torres que es perden -és una llàstima- en el pro-pi intent per crear un muntatge del qual no s'entreveu la significació.

És Joan-Ignasi Ros que porta a les mans una major diversitat en la proposta escultòrica, en què es barregen materials tan diversos com són la fusta, la pedra i el ferro. Tots ells, elements primaris que donen consistència a cada peça, en que queda reflectida la història mecànica i més humana dels objectes. Les qualitats dels materials serveixen i són l'expressió pròpia de l'artista.

En la pintura és on trobem més sorpreses i contrastos. Una d'elles, representada pel sabadellenc Oriol Vilapuig, intenta -en vatrebrobar un "fer" clàssic i acadèmic ja mort i superat, però amb una gosadia i una tècnica que li reconec. Retrobar unes "maneres" d'altres moviments, per anar on?

L'altra sorpresa la trobem en els quadres del també sabadellenc Isidre Manils, que tot negant la qualitat de "pintura" als seus quadres, aconsegueix fer-nos present una repetició impersonal i quasi mecànica de la línia i la taca, de les quals s'entreveu la fi, la negació, allí on la pintura diuen que ha mort gràcies a la raó. Les seves obres, i això és interessant, són fruit d'un procés molt pensat on potser la passió resta amagada.

És en els altres pintors on veiem present el plaer per la pintura, pel color i per la matèria, tots ells amb grans formats que intenten impregnar de forma globalitzadora a l'espectador. Nati Ayala ens ambienta dins un món poètic amb referències simbolistes. Josep Madaula (també de Sabadell) centra els seus estudis en els espais interiors on busca als personatges. Estil agosarat en una recerca d'un llenguatge que pot anar més enllà. Ricard Diaz està dins una manera-de-dir personal que vol quedar fora de tot estil conegut i que vol fer present situacions personals dures, totalment quotidianes, encara que se li escapi de les mans el domini del quadre.

Finalment cal mencionar les pintures de gran format de Gabriel Verderí, que amb l'ús deliberat de la matèria construeix unes formes estàtiques i majestoses on el temps queda representat: és l'instant evocador aturat a la tela que transmet un procés pictòric laboriós i sensible.

Complau veure com en el Vallès, tan petit com és, hi ha tantes propostes plàstiques i d'estils tan diferents. Fet, aquest, que fa creure en el futur, encara que serà el temps, al marge de les nostres opinions, que farà la darrera tria. □

Montse Carné.- Què? Què m'expliques de l'ARCO d'aquest any? Diuen que el nivell ha estat més alt que altres vegades.

Miriam Otegui.- Sí, és cert, però s'ha de saber entendre la frase. El nivell ha estat més alt, però no per la qualitat individual de cada autor o per l'esmerada preocupació de cada galeria, sinó per la idea general que transmeten tots ells en conjunt.

M.C.- A quina idea general et refereixes? A la creació d'un art nou, d'un nou moviment?

M.O.- No, precisament a tot el contrari; a la permissivitat que s'observa en aquest moment respecte a la pintura, per exemple; a la "llibertat d'expressió" amb què els "joves" artistes estan treballant. Es pot veure, així, a Arco, tant una obra amb accents simbolistes i en la línia de Puviss de Chavannes com una recuperació romàntica o un expressiisme abstracte dels més intensos. Tot sembla tenir-hi cabuda.

M.C.- Bé, la idea pot semblar suggerent, interessant i fins i tot positiva, però, per altra banda, sento molt endins un "caos", una falta de serietat, tant en els moviments que cerquen nous llenguatges (tècniques mixtes, contraposició de materials) com en els que intenten recuperar un classicisme o una figuració amb tocs "moderns". Perquè el que trobo a faltar, sobretot, és la IDEA, la SIGNIFICACIÓ que l'Art ha de tenir. Si no, de què ens serveix tanta i tanta obra?

M.O.- Respecte a la significació tens raó, però ¿no et faria més por que tornés a repetir-se el d'anys anteriors i fos tot una mena de "pintura de moda", de "bogeria" generalitzada que aspira a fer l'obra més estranya i estrafolària, encara que menys sentida? ¿Quefos tot un cridar l'atenció únicament? Pensa que una Fira d'Art actualment ja no és una exposició d'un Saló francès del segle passat (uns quants, elegits, que porten una vida semblant). Avui -i això ha passat ja a ARCO- una fira d'Art és una concentració on hi va gent de tot tipus, de diversa formació i diverses ideologies i hàbits. ¿No et sem-

bla, doncs, lògic que les respostes artístiques siguin també diverses?

M.C.- D'acord, però a Arco es veuen molts artistes ja consagrats i això potser ens fa pensar que el concepte que es té d'Arco com una manifestació de tot el que és "nou", és equivocat. Quan el que passa és que s'exposa l'ART ACCEPTAT, quasi oficial. ¿És això el que hem d'entendre que és l'Art contemporani o n'hi ha algun "altre" ignorat i en ple procés?

M.O.- El que està clar és que Arco no deixa en cap moment de ser fira i mercat. Des d'aquest punt de vista es comprèn l'interès de les Galeries per vendre -i no és fàcil vendre la obra d'un "principiant"- però cal agrair la feina de moltes d'elles de mostrar pintura d'ara, i potser no tan coneguda ni reconeguda, encara que el seu incentiu no sigui el mateix que el dels observadors visitants.

M.C.- És una pena veure que el que mou l'Art i aconsegueix provocar grans concentracions artístiques sigui precisament el diner i no les idees.

M.O.- Certament... □